

Ongin hamari í Fútarættinum

Nærum hvønn hósdeg seinnapart hittast sakførarar og bankafólk í tí stóra húsinum í C. Pløysens gøtu í Havn. Øll hava tey somu ørindi hagar: at royna at missa sum minst, tá hamarin fellur.

Ikki tí, Føroya Fútarættur hevur als ongan hamara. Men orðini "tredje gang" hjá sorinskrivara-fulltrúanum hava somu tyngd sum hamarslag. Lagnan hjá kreditorunum er avgjörd, tá hesi orðini eru søgd. Nakrir eru lógartryggjaðir, nakrir hepnir, nakrir missa eitt sindur, nakrir missa hvørja ferð.

Tað tekur umleið eitt korter at selja eitt skip á tvingsilsuppbóði. Strikurnar eru málaðar á vøllin á fyrireikandi fundi eina viku frammanundan.

Hósdagin 14. juni 1990 skuldi Fútarætturin finna seks skipum nýggjar eigarar. Hesi vóru farmaskipið Atlantic Cloud (b. 1965), trolbáturin Hanna O (1960), línuskipið Niclas á Selheggi (1988), línuskipið Morgunstjørnan (1961), ísfiskatrolarin Atlantis (1974) og ísfiskatrolarin Føroyingur (1961).

Men bara tvey blivu seld. Reidarið hjá Honnu O fekk síni viðurskipti við Fiskaribankan í rætt lag fyrrapartin hósdeg, og bankin tók aftur kravið um tvingsilsuppbóð.

UMAFTUR

Tann, sum eigur pengar til góðar, kann krevja nýtt uppbóð, heldur hann seg kunna fáa meira burtúr. Hetta var júst tað, sum hendi við Atlantic Cloud. Trotabúgvíð eftir Skála Skipasmiðju kravdi tvingsilsuppbóðið, men bjóðaði ikki. Eittans bóð var, 10.000 kr., frá Fossbankanum. Hetta var verri enn so nóg mikið til at gjalda sjóveðrættarkrøvini. Tey hava fyrsta rætt og skulu hava sítt, áðrenn tann, sum hevur fyrsta veðrætt, fær. Sjóveðrættarkrøv koma frá fakfeløgum hjá teimum, sum hava verið við skipinum, ella

Hósdag seinnapart hittast sakførarar og bankafólk í Dómhúsinum.

Tey eru har øll í somu ørindum. Tey skulu síggja til, at sum minst er mist, tá orðini "tredje gang" ljóða í staðin fyri hamarsslagið.

Vit vóru í Fútarættinum hósdeg seinnapartin. Seks skip vórðu lýst á tvingsilsølu hendan dagin.

frá monnunum sjálvum og frá havnum.

Sjóveðrættarhavar kunnu bjóða fyri at fáa prísinn upp. Ella krevja nýtt uppbóð. Hetta seinna gjørdi Fiskimannafelagið, sum vegna nakrar limir í Sjómannadeildini krevur 122.000 kr. frá reidariinum. Fútarætturin fer at gera nýggja roynd at selja Atlantic Cloud 28. juni kl. 13.00.

IKKI GRUNDARLAG

Niclas á Selheggi er framvegis skrásettur í Klaksvík. Dansk Skipskreditgrundur, sum kravdi hann seldan á tvingsilsuppbóði, tók aftur kravið, tí grundarlag var ikki fyri uppbóðnum. Grundurin eigur yvir 16 mill. kr. í skipinum. Men hann bjóðaði ikki, tí hann vil ikki eiga skip. Bara eitt bóð kom, frá Den Danske Bank, sum hevur annan og fjórða veðrætt. Men 500.000 kr. var alt ov lítið, helt sakførarin hjá Skipskredit og tók aftur kravið um tvingsilsuppbóð. Ongin mótmælti.

Soleiðis kann eisini leikur fara. Men hvussu er so eitt "vanligt" tvingsilsuppbóð í Føroya Fútarætti ein hósdeg seinnapart.

KAPPBJÓÐING

Gamaní er kappbjóðing á slíkum uppbóðum ikki so

vanlig. Men annars er Atlantis eitt vanligt dømi. Í rættarsalinum (hendan dagin tann størri, tí hann er tøkur) eru sakførarar, sjei ella átta, bankafólk, tíðindamenn, menn, sum hava eiðhvørt tilknýti til skipið, verið við tí kanska, og so kanska onkur, sum bara er komin fyri at forvitnast. Tvingsilsølu eru almennar, ein og hvør sleppur inn. Fulltrúin hjá sorinskrivaranum, sum hevur Fútarættin, Birgit Skriver, upplýsir, hvør hevur kravt uppbóðið (Kongaligi dansk Fiskaribankin). Hon spyr, um eigarin er hjástaðdur (tað er hann ikki og tað er vanligt). Síðani spyr hon, hvar skipið er (í Fuglafirði) og, um alt er umboð, sum skal vera har.

Nú verða sjóveðrættarkrøvini staðfest. Sakførarar hjá trimum havnum hava krøv: Tórshavnar havn 2.053,50 kr., Vestmanna havn 4.159,50 og Klaksvíkar havn 1.166,25. Sakførarin hjá Fiskimannafelagnum krevur 100.000 kr.

Sjóveðrættirnir eru 107.879. Skipið skal helst ikki fara fyri minni.

Tað kostar ikki onki at órógva Fútarættin við kravi um tvingsilsuppbóð. Fulltrúin spyr sakføraran hjá Fiskaribankanum, hvørjar útreiðslurnar (provisión 2%, kunngerðir, innheitingargjöld, vaktar-

Ongin dómadagshýrur var í rættarsalinum hósdeg, tá grundarlagið hjá einari bygd, Haldórsvík, varð selt í Fútarættinum. Tað tók ein hálvan tíma at avgreiða ísfiskatrolararnar Atlantis og Føroying. Rutinuarbeidi hjá sakførarum og bankafólki.

hald) eru av einum bóði upp á tilsamans 2 mill. kr. Tær eru 48.050 kr. Harafturat koma so gjöld til statskassan (1/2 % av hægsta bóði - í hesum førunum 25.050 kr.). Hesar útreiðslur rindar keyparin afturat sínum hægsta bóði.

So koma veðrættirnir. Teir kunnu vera nógvir, upp í 13 - 15, eru nógvir úttøkur framdar og verða tær fardar fram.

Realkreditstovnurin eigur fyrsta veðrætt í Atlantis, 343.574,25 kr. So kemur Fiskaribankin við øðrum, triðja og fjórða, tilsamans 418.756,28 kr. (oyruni koma av rentunum, alt verður talt við í uppgjörini). "Svartipar" á næstan hvørjum hósdeg fundi í Fútarættinum, landskassin, hevur fimta - níggjunda veðrætt, 354.934,70 kr. Og aftastur er Føroya Banki við fjóra veðrættum, tilsamans 8.920,040 kr.

Sambært bókinu spyr uppbóðshaldarin nú, um nakar vil hava uppbóðs-treytirnar lissar upp. Ongin plagar at gera vart við seg og so er heldur ikki hesaferð.

Nú er so bara eitt eftir,

tað mest spennandi: bóðini. Fyrst bjóðar Friða Patursson, sakførari, 300.000 kr. fyri Realin og so 500.000 kr. fyri Fiskaribankan. Men landið eigur eisini pengar í skipinum og landið roynir at keypa skip úr flotanum fyri at minka hann. So Jónfinn Thomsen, sum í dag umboðar Landsstýrið, bjóðar 700.000 kr. Friða kemur við nýggjum bóði, hesa ferð fyri Føroya Banka, sum hon eisini umboðar í dag. Hinir báðir peningastovnarir, hon umboðar, fáa sínar pengar kortini. Men Føroya Banki hevur ikki "ráð" til at lata landið fara við skipinum. Hon bjóðar 800.000 kr. Og so byrjar kappbjóðingin - frammanundan er avgjört, at lægsta yvirboð er 100.000 kr. - og 28 bóð seinni eigur Føroya Banki Atlantis fyri 5,0 mill. kr. Landið fær sítt, men missir møgulig vedhald í lánumum í Føroya Banka.

Biðið varð ikki um trygd fyri keypsprísinum. Og ongin bað um nýtt uppbóð.

Føroya Banki keypti eisini Morgunstjørnuna, fyri 2,6 mill. kr. Her lá

landið eisini framvið, men gavst skjótt.

Hinvegin eydnaðist at fáa Føroying úr flotanum, fyri 5,4 mill. kr. Her kappbjóðaði Jónfinn Thomsen við stjóran í Fossbankanum, Helga Fossádal.

AFTANÁ

Eftir eina tvingsilsølu koma vanligu spurningarnir til sakførarar og bankastjórar: hvussu nógv misti landið hesaferð? Hvussu nógv misti tykkari banki? Hava tit keypara til skipið? Hvat skulu tit brúka skipið til? Er prísurin í lagi? Onkuntíð eydnast at fáa nýtiligt svar. Men verri enn so altið. Tað skilst, at gildi, Palleba rindar, raka ikki hann. Men lagnan hjá skipinum, seld verða í C. Pløysens gøtu, kemur fram vikur ella mánaðir eftir søluna.

Og næsta hósdeg fara aftur skip undir hamaran, sum ikki er til. Men hann krevst heldur ikki. Hamarslag er eitt hugtak, ikki ein verulig hending.